

LISÄTIETOJA

Tiina-Maria Levamo

Erityisasiantuntija – lapsen oikeudet ja vaikuttamistyö

tiina-maria.levamo@pelastakaalapset.fi

Puh. +358 505706 360

www.pelastakaalapset.fi

KUNTAVAALIT 2021

PAREMPAA VAPAA-AIKAA KAIKILLE

NUORTEN SUOSITUKSIA KUNTAPÄÄTTÄJILLE

Vapaa-aika on lapsille ja nuorille tärkeää. Erityisesti vähävaraisuutta kokeneelle lapselle harrastus tai mielekäs vapaa-ajan tekeminen voi olla äärimmäisen merkityksellistä. Harrastus voi parantaa itsetuntoa ja kasvattaa uskoa omiin unelmiin. Mielekäs vapaa-ajan tekeminen tarjoaa myös mahdollisuuden saada tukea ja kannustusta, kuulua joukkoon ja saada kavereita.

Perheen vähävaraisuus voi kuitenkin rajoittaa lasten ja nuorten mahdollisuuksia viettää vapaa-aikaa haluamallaan tavalla. Vuoden 2019 Lapsen ääni -kyselyyn vastanneista vähävaraisista lapsista 61 % ei osallistunut maksulliseen harrastustoimintaan, kun taas varakkaiden perheiden lapsista vastaava prosenttiosuus oli 31.

Vuoden 2020 Lapsen ääni -kyselyssä Pelastakaa Lapset pyysi 13–17-vuotiaita lapsia ja nuoria kertomaan, miten vapaa-aika ja harrastukset tulisi heidän mielestään järjestää, jotta kaikki lapset ja nuoret voisivat osallistua niihin. Yksi yli 600 avoimesta vastauksesta kuului: "Kuuntelemalla nuoria." Me Pelastakaa Lapsissa olemme samaa mieltä ja toivomme, että nämä ajatukset ja ehdotukset huomioidaan kunnissa.

Nykyinen hallitus on sitoutunut harrastamisen Suomen mallin edistämiseen, jotta jokaisella lapsella ja nuorella on mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Suomen mallissa yhdistyvät lasten ja nuorten kuuleminen heidän harrastustoihistaan, hyvien käytäntöjen ja toimintatapojen yhteensovittaminen sekä koulun ja harrastustoimijoiden yhteistyön tiivistäminen. Tavoitteena on juurruttaa Suomen malli pysyväksi toimintatavaksi kunnissa.

Liikkeelle lähdetään vuosittaisella valtioneuvulla, jota kunnat voivat hakea.

Pelastakaa Lapset suosittelee, että kunnissa lähdetään kehittämään harrastamisen Suomen mallia

- Kysymällä kunnassa asuvilta lapsilta ja nuorilta, miten harrastaminen koulupäivän yhteydessä tulisi heidän mielestään järjestää.
- Kysymällä, mitä harrastuksia lapsen ja nuoret toivovat kouluihin.
- Hyödyntämällä lapsilta ja nuorilta saatua tietoa kaikessa kehittämisessä.
- Hakemalla valtionapua kehittämistyöhön.
- Osallistamalla aktiivisesti valtakunnalliseen harrastusviikkoon kouluissa.

Lisätietoja: <https://minedu.fi/suomen-malli>

Vastaajien suurin toive oli, että kaikki kunnassa asuvat voisivat viettää vapaa-aikaa haluamallaan tavalla perheensä taloudellisesta tilanteesta, iästä tai asuinpaikasta riippumatta.

”

Mielestäni harrastusten tulisi olla halvempia, tai jopa ilmaisia. En itse pysty harrastamaan haluamaani harrastusta, sillä pelkään sen olevan liian kallis.”

”

Harrastustoimintaa pitäisi järjestää myös nuorille (13–18-vuotiaille). Tähän asti kaikki ilmaiset/edulliset harrastukset paikkakunnallani ovat ala-asteikäisille ja nuoremmille lapsille.”

”

Toivon, että vapaa-ajan toiminta ja harrastukset olisivat mahdollisimman halpoja ja keskellä kylää/kaupunkia. Kaukana asuvat saisivat kyytejä, eikä kaikki olisi niin kallista.”

”

Mielestäni tärkein asia on harrastusten/aktiiviteettien edullisuus. Monella nuorella tai opiskelijalla ei ole yleensä paljoa ylimääräistä rahaa, tai myöskään lapsella ei ole aina köyhemässä perheessä varaa kalliimpaan harrastukseen, joka olisi ehkä se hänen unelmansa.”

”

Enemmän ilmaisia tai halvempia harrastuksia, missä kustannettaisiin edes osaksi mahdolliset välineet.”

”

Toivoisin lisää ilmaisia ohjattuja harrastuksia, koska kaikilla ei ole varaa kustantaa kalliita harrastuksia.”

”

Ilmaiset harrastukset ja ulkotreenejä eri paikoissa: tanssia, joogaa, ryhmäliikuntaa yms.”

”

Ilmaisia, monipuolisia ja paikoissa missä nuoret yleensä viettää aikaa, ei liian kaukana mistään.”

Moni myös kertoi, että harrastuksista tai muusta toiminnasta ei tiedoteta tarpeeksi tai lapsille sopivalla tavalla. Erilaiset lajikokeilut ja matalan kynnyksen kokeilukerrat voisivat auttaa mieleisen tekemisen ja oman porukan löytämisessä.

”

Niin, että niistä ilmoitettaisiin hyvin, hyvissä ajoin ja laajasti. Jossain keskeisellä paikalla ja ei esitetä sitä erikoisena vaan pelkkänä yhdessä tekemisenä ja kavereiden saamisena.”

”

Informoimalla oman kunnan harrastusmahdollisuuksista paremmin. Kannustamalla nuoria kokeilemaan, jotta kaikki löytäisivät oman kiinnostuksen kohteensa.”

”

Lajeissa olisi enemmän seurojen järjestämiä aloittelijoille suunnattuja vuoroja.”

”

Koulun liikuntatunnit voisivat olla monipuolisempia, esitellä nuorille eri harrastuksia ja kertoa, missä niitä voitaisiin harrastaa.”

”

Niitä pitäisi olla eri hintatasoilla, eri taitotasolla ja niistä pitäisi infota selkeästi esim. netissä. Olisi kiva, jos olisi aina välillä esim. lajikokeiluja niin, että monet nuoret saisivat motivoivaa harjoittelua ja liikkumista.”

”

Edullisesti, ja järjestää esim. yhteistyötä erilaisten yritysten kanssa, jotta nuoret pääsisivät kokeilemaan uutta ja yritysikin saisi hyvää mainetta ja varmaan asiakkaitakin.”

Vapaa-ajalla tärkeitä ovat myös rento tekeminen, kannustava ilmapiiri, turvallinen olo ja hyvät tilat.

”

Jokainen otettaisiin huomioon reeneissä, eikä kukaan pelkäisi syrjityksi tuloa.”

”

Harrastukset menevät liian vakaviksi liian nopeasti. Pitäisi olla edullisempia harrastusmahdollisuuksia, jotka eivät ole niin vakavia.”

”

Se ois mun mielestä kiva, jos ois isommat tilat, koska nyt ollaan kavereitten kanssa jätetty monet kerrat menemättä esimerkiksi nuorisotalolle, koska siellä on sellaiset vakiporukat, jotka kattoo vinoon. Jos tilaa olis enemmän nii sitte vois levittäytyä sinne ja tilanne ois parempi.”

”

”

Ympäristön pitäisi olla positiivinen ja hyväksyvä.”

Niitä pitäisi järjestää erilaisina ajankohtina, jotta kaikilla olisi mahdollisuus päästä edes johonkin harrastukseen. Myös tilojen olisi hyvä olla kunnossa.”